

Тэтгэвэр / Нийгмийн халамж

1

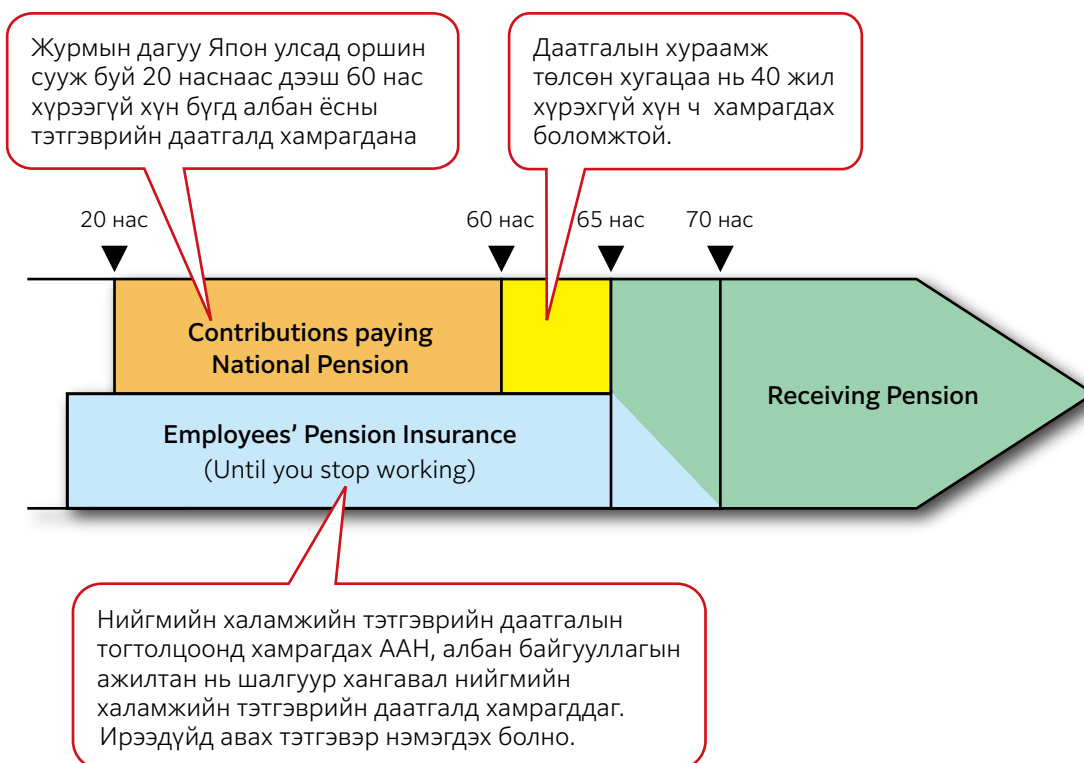
Тэтгэвэр

Японы тэтгэврийн тогтолцоо нь ирээдүйн амьдралын баталгаа болгож нийгэм нийтээрээ харилцан дэмжиж бий болгосон тогтолцоо юм.

Өдгөө ажиллаж буй хүмүүсийн нийгмийн даатгалын төлбөрийг ахмадуудын тэтгэвэр болон бусад тэтгэвэр тэтгэмж олгоход зарцуулдаг юм.

Өндөр настны тэтгэврээс гадна, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тэтгэвэр, тэжээгчээ алдсан иргэний тэтгэвэр тэтгэмж байдаг.

“Өндөр настны үндсэн тэтгэвэр” болон “Өндөр настны нийгмийн халамжийн тэтгэвэр” авах дүрслэл

1-1

Улсын тэтгэврийн даатгал

Япон улсын төрийн тэтгэврийн тогтолцоогоор журмын дагуу Япон улсад оршин сууж байгаа 20 наснаас дээш 60 нас хүрээгүй бүх хүн төрийн тэтгэврийн тогтолцоонд хамрагдах шаардлагатай.

(1) Даатгуулагч (хамрагдагч) болоод хамрагдах журам

Улсын тэтгэврийн даатгалын даатгуулагч (хамрагдагч) нь 1-р бүлгээс 3-р бүлгийн даатгуулагч гэсэн 3 төрөлтэй байдаг.

① 1-р бүлгийн даатгуулагч

- Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, оюутан гэх мэтийн 2,3-р бүлэгт үл хамаарагдах хүн 1-р бүлгийн даатгуулагч болно.
- Даатгалын хүсэлтийг оршин суугаа хот, дүүрэг, орон нутагтаа гаргана.

② 2-р бүлгийн даатгуулагч

- Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалын тогтолцоонд хамрагдах ААН, албан байгууллагын ажилтан, нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгал, харилцан туслалцах хоршооллын даатгалд хамрагдсан хүн улсын тэтгэврийн даатгалын 2-р бүлгийн даатгуулагч болно.
- Даатгалын хүсэлтийг компани, албан байгууллага (аж ахуй нэгжийн эрхлэгч) бүрдүүлэх болно.

③ 3-р бүлгийн даатгуулагч

- Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгал болон харилцан туслалцах хоршооллын даатгалд хамрагдсан хүн (улсын тэтгэврийн даатгалын 2-р бүлгийн даатгуулагч)-ийнгэр бүлийн хүн /нөхөр, эхнэр/ нь улсын тэтгэврийн 3-р бүлгийн даатгуулагч болно.
- Даатгалын хүсэлтийг даатгуулагч үндсэн гишүүний (улсын тэтгэврийн даатгалын 2-р бүлгийн даатгуулагч) ажиллаж буй компани, албан байгууллагаар дамжуулан хийдэг.

* 1-р бүлгийн даатгуулагчийн гэр бүлийн хүн /нөхөр, эхнэр/ нь 3-р бүлгийн даатгуулагч болохгүй.

* Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалд даатгуулж буй 65 наснаас дээш тэтгэвэр авах эрх үүссэн хүний гэр бүлийн хүн /нөхөр, эхнэр/ нь 3-р бүлгийн даатгуулагч болохгүй.

Үүнээс гадна ①-③-ын алинд нь ч хамаарахгүй Японд амьдардаг 60 наснаас дээш 70-аас доош насны иргэн нь тодорхой нөхцлийг хангасан тохиолдолд Улсын тэтгэврийн даатгалд (сайн дураар бүртгүүлсэн даатгуулагч) хамрагдах хүсэлт гаргаж болно. Даатгуулах бүрдүүлэлтийг тухайн иргэн оршин суугаа хот, дүүрэг, орон нутгийн захиргаанд хийнэ.

* 65 наснаас дээш 70 наснаас доош иргэн нь 1965 оны 4 сарын 1-ний өдөр төрсөн байх зэрэг эсвэл 10 жилийн шалгуурыг хангаагүй гэх мэт хэд хэдэн шалгуурт нийцсэн байх шаардлагатай.

(2) Даатгалын хураамж

- 1-р бүлгийн даатгуулагч болон сайн дурын даатгуулагчийн улсын тэтгэврийн даатгалын хураамж нь нэгэн ижил байна. Түүнчлэн өөрийн хүсэлтээр ердийн даатгалын хураамж дээр нэмж хураамж (заавал биш захиалагчид сард 400 иен) төлөх боломжтой. 2,3-р бүлгийн даатгуулагч нь улсын тэтгэврийн даатгалын хураамж төлөх шаардлагагүй.
- Даатгалын хураамжийг төлбөрийн баримт(санхүүгийн байгууллагын цонх, комбини дэлгүүр зэрэгт төлөх) дансаар шилжүүлэх, кридет картаар төлөх боломжтой.
- Даатгалын хураамжийг нэгтгэн урьдчилан төлсөн тохиолдолд хөнгөлөлт эдлэх боломжтой.
- 1-р бүлгийн даатгуулагч орлого багасах эсвэл ажилгүй болж даатгалын хураамж төлөхөд хүндрэлтэй болсон тохиолдолд даатгалын хураамж төлөхөөс чөлөөлөгдөх болон хугацаа сунгах тогтолцоо байдаг.
- Тодорхой мэдээллийг оршин суугаа хот, дүүрэг, орон нутгийн захиргаа эсвэл Тэтгэврийн албанаас лавлана уу.

* Даатгалын хураамж төлөгдөөгүй байдал үргэлжилбэл

- Төлөгдөөгүй 1 жил тутамд "Өндөр настны үндсэн тэтгэвэр"-ийг жилийн 20,000 орчим иенээр бууруулна.
- Та хөгжлийн бэрхшээлтэй болчихвол "Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн үндсэн тэтгэвэр" авах боломжгүй болох магадлалтай.
- Нас барсан тохиолдолд ар гэрийнхэн нь "Тэжээгчээ алдсаны үндсэн тэтгэвэр" авах боломжгүй болох магадлалтай.

(3) Олгох нөхцөл

Өндөр настны үндсэн тэтгэвэр

- Тэтгэвэр авах эрх авахад шаардлагатай хугацаа (даатгалын хураамж төлсөн хугацаа болон даатгалийн хураамж төлөхөөс чөлөөлөгдсөн хугацаа) нь 10 жилээс дээш хүн 65 наснаас өндөр настны үндсэн тэтгэвэр авах боломжтой.
- Өндөр настны үндсэн тэтгэврийн дүн нь даатгалын хураамж төлсөн хугацаанаас хамаарч тогтоогдоно.
- 20 - 60 нас хүртэл 40 жил даатгалын хураамж төлсөн хүнд өндөр настны үндсэн тэтгэврийг бүтэн дүнгээр олгоно.
- Нэмэлт даатгалын хураамж төлсөн иргэн "200 иен * нэмэлт хураамж төлсөн сарын тоо"-той тэнцэх тэтгэврийн нэмэгдэл (жилийн дүн) авах боломжтой.

* Даатгалын хураамж төлөөгүй хугацааг тэтгэвэр олгох эрх авах шаардлагатай хугацаанд оруулахгүй.

* Даатгалын хураамж төлөхөөс чөлөөлөгдөж байсан хүний өндөр настны үндсэн тэтгэврийн хэмжээ нь чөлөөлөгдсөн хувь хэмжээ болон үндсэн тэтгэврийн улсын төсвөөс санхүүжүүлдэг хувь хэмжээнд тааруулан тооцох арга нь ялгаатай болно.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн үндсэн тэтгэвэр

- Доорх бүх шаадрдлагыг хангаж буй хүн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн үндсэн тэтгэвэр авах боломжтой.

- ① Анх эмчид үзүүлсэн өдөр (хөгжлийн бэрхшээлийн шалтгаан болсон өвчин болон гэмтэлийн талаар анх удаа эмчид үзүүлсэн өдөр) нь Улсын тэтгэврийн даатгалд даатгуулсан хугацаанд багтсан байх
- ② Өвчин, гэмтлийн улмаас тодорхой хэмжээний хөгжлийн бэрхшээлтэй болсон
- ③ Тухайн өвчин болон осол гэмтлийг анх эмчид үзүүлсэн өдөр (хөгжлийн бэрхшээлийн шалтгаан болсон өвчин болон гэмтэлийн талаар анх удаа эмчид үзүүлсэн өдөр) нь Улсын тэтгэврийн даатгалд даатгуулсан хугацаанд багтсан байх

- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн үндсэн тэтгэвэр дэх хөгжлийн бэрхшээл нь 1 болон 2 гэсэн зэрэглэлтэй байдаг.
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн үндсэн тэтгэврийн хэмжээ нь хөгжлийн бэрхшээлийн зэрэглэлээс хамаараад өөр болно.

- ① Хөгжлийн бэрхшээлийн 1-р зэрэг → өндөр настны үндсэн тэтгэврийн бүтэн дүнгээс 1.25 дахин их
- ② Хөгжлийн бэрхшээлийн 2-р зэрэг → өндөр настны үндсэн тэтгэврийн бүтэн дүнтэй адил

- 1, 2-р зэргийн аль аль нь “хүүхэд”- тэй тохиолдолд нэмэлт тооцоолол хийгдэнэ.

Тэжээгчээ алдсаны үндсэн тэтгэвэр

- Доорх нөхцлүүдэд хамаарч байгаа “Хүүхэдтэй талийгаачийн гэр бүл /нөхөр, эхнэр/” мөн “Хүүхэд” нь нас барсан даатгуулагчид эдийн засгийн хувьд хамааралтай бөгөөд доорх ① эсвэл ②-ийг хангасан байх.

- ① Улсын тэтгэврийн даатгалд даатгуулагч эсвэл Япон улсад оршин сууж байсан 60-65 нас хүртэлх даатгуулж байсан хүн нас барсан тухайн үед улсын тэтгэврийн даатгалын хураамж төлсөн болзлыг хангасан байсан.
- ② Өндөр настны үндсэн тэтгэврийн даатгалын хураамж төлсөн хугацаа болон даатгал төлөхөөс чөлөөлөгдсөн хугацаа нь 25 жилээс илүү хүн нас барсан тохиолдолд

- Тэжээгчээ алдсаны үндсэн тэтгэврийн дүн нь өндөр настны үндсэн тэтгэврийн бүтэн дүнтэй адил байна. “Хүүхэд”-тэй тохиолдолд нэмэлт тооцоолол хийгдэнэ.

ONE POINT

“Хүүхэд” гэдэг нь

- “Хүүхэд” гэдэг нь гэрлээгүй доорх заалтад хамаарагдах хүнийг хэлнэ.
- 18 насны төрсөн өдрийн дараах 3-р сарын 31-ийг хүртэлх хүүхэд
- 20 нас хүрээгүй хөгжлийн бэрхшээлийн 1, 2-р зэрэгтэй хүүхэд

Нас барсны тэтгэмж (нэг удаа)

- 1-р бүлгийн даатгуулагчийн хувьд даатгалын хураамж төлсөн хугацаа нь 36 сараас дээш хүн. Өндөр настны үндсэн тэтгэвэр болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн үндсэн тэтгэврийн аль алийг авч амжилгүй нас барсан, мөн үлдсэн гэр бүл нь тэжээгчээ алдсаны үндсэн тэтгэвэр тогтоолгох боломжгүй тохиолдолд тухайн үлдсэн гэр бүл нь “Нас барсны нэг удаагийн тэтгэмж” авах боломжтой.
- Нас барсны тэтгэмжийн дүн нь даатгалын хураамж төлсөн хугацаа болон даатгалын хураамж төлөхөөс чөлөөлөгдсөн хугацаанаас хамааран өөр байдаг.

Бэлэвсэн эхнэрийн тэтгэвэр

- Улсын тэтгэврийн 1-р бүлгийн даатгуулагч байсан нөхөр нь 10 жилээс илүү хугацаагаар даатгалын хураамж төлсөн боловч зуурдаар нас барсан, мөн нөхөр нь нас барахаас өмнө өрхийн амьжиргааг нөхөр нь дааж байсан, 10 жилээс урт хугацаагаар хамтдаа амьдарч байсан эхнэрт 60 - 65 нас хүртэлх хугацаанд “Бэлэвсэн эхнэрийн тэтгэвэр” олгоно.
- Бэлэвсэн эхнэрийн тэтгэврийн хэмжээ нь нөхрийн улсын тэтгэврийн 1-р бүлгийн даатгуулагч байсан хугацаанд л үндэслэн тооцсон өндөр настны үндсэн тэтгэврийн хэмжээний 3/4 -тэй тэнцэх хэмжээтэй байна.

1-2

Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгал

Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалын тогтолцоонд хамрагдах ААН, албан байгууллагын ажилтан нь шаардлага хангасан тохиолдолд нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалд хамрагдана (Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалын тогтолцоонд хамрагдах ААН, албан байгууллагад тавигдах шаардлага, даатгалд хамрагдах нөхцөл нь эрүүл мэндийн даатгалын нөхцөлтэй адил байдаг.)

Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалд хамрагдах болзол хангаагүй ажилтан улсын тэтгэврийн даатгалд хамрагдана.

(1) Даатгуулагч (хамрагдагч)

- Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалын тогтолцоонд хамрагдах ААН, албан байгууллагад ажиллаж байгаа 70 нас хүрээгүй хүн нь дараах болзол хангавал нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалын даатгуулагч (хамрагдагч) болно.
- Мөн 70-аас дээш насны иргэн ч өндөр настны тэтгэвэр авах эрхгүй байх зэрэг тодорхой шалгуур хангасан тохиолдолд өөрийн хүсэлтээр даатгуулагч (өндөр настны сайн дурын даатгуулагч) болох боломжтой

Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалын тогтолцоонд хамрагдах ААН, албан байгууллагын шалгуур

Доорх байгууллага нь Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалын тогтолцоонд хамрагдах ААН, албан байгууллага болно.

- ① Хувьцаат компани зэрэг хуулийн этгээд
- ② Газар тариалан, ой ба загас агнуурын аж ахуй, үйлчилгээний байгууллагаас бусад хувиараа аж ахуй эрхлэгч (5-аас дээш хүнтэй)
- ③ Ажилтан, ажил олгогч харилцан тохиролцсоны үндэслэн сайн дураар уг тогтолцоонд хамрагдах ААН

Даатгуулагч болоход тавигдах шаардлага

Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалын тогтолцоонд хамрагдах ААН, албан байгууллагад ажиллаж буй (а)- (в)-гийн аль нэгэнд хамаарах хүн нь даатгуулагч болно.

- (а) компаний үндсэн ажилтан, хуулийн этгээдийн төлөөлөгч, албан тушаалтнууд
- (б) 1 долоо хоногт тогтоосон ажлын цаг, сард тогтоосон ажлын өдрүүд нь ижил байгууллагад ижил төрлийн ажил эрхэлдэг үндсэн ажилтны дөрөвний гурав ба түүнээс дээш (уртасгасан цагийн ажилтан, цагийн ажилтан гэх мэт) хүмүүс
- (в) Үндсэн ажилтны тоо дөрөвний гурваас бага байсан ч (1) 1 долоо хоногт 20 ба түүнээс дээш цагаар тогтоосон ажлын цаг, (2) Үндсэн цалин 88,000 иенээс багагүй байх; (3) оюутан бус, (4) 51 ба түүнээс дээш ажилтантай компанид ажилладаг байх гэсэн дөрвөн шаардлагыг хангасан хүн.

(Санамж 1) Улсын болон орон нутгийн засаг захиргаанд харьяалагддаг хамрагдах боломжтой албан байгууллагад ажилладаг хүн нь зөвхөн (1)-(3) хүртэлх шаардлагыг хангасан бол даатгуулагч болно.

(Санамж 2) Хоёр сараас бага хугацаанд ажиллах төлөвтэй болон түүнээс дээш хугацаанд ажиллах хүмүүс хамрагдах боломжгүй. (Ажиллах эхний хугацаа нь хоёр сараас бага байсан ч сунгах боломж байх бол тухайн ажилтан хөдөлмөрийн гэрээ байгуулсан үеэс эхлэн нийгмийн даатгалд хамрагдах тохиолдол бий.)

(2) Даатгалын хураамж

- Тухайн хүний төлөх даатгалын дүн нь доорх байдлаар тооцогдоно.

Сар бүрийн цалин (дундаж цалингийн сарын хэмжээ) болон
шагналт цалин (дундаж шагналт цалингийн хэмжээ) ×
даатгалын хураамжийн хувь ÷ 2

- * Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалын хураамжийг албан байгууллага болон даатгуулагч (хамрагдагч) тэнцүү хувааж хариуцана.

(3) Тэтгэвэр олгох нөхцөл

Өндөр настны нийгмийн халамжийн тэтгэвэр

- Өндөр насны үндсэн тэтгэвэрт тавигдах шаардлагад нийцсэн, Ажилтны тэтгэврийн даатгалыг багадаа нэг сар төлсөн хүмүүс өндөр настай ажилтны тэтгэвэр авах эрхтэй.
- Өндөр настны нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээ нь нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгуулагч (хамрагдагч) байсан үеийн сар бүрийн цалин (дундаж цалингийн сарын хэмжээ) болон хураамж төлсөн хугацаанаас хамаарч тогтоогдоно.
- * Төрсөн оноос шалтгаалан даатгалын хураамж төлөх болзол хангасан хүн 65 нас хүрэхээсээ өмнө өндөр настны нийгмийн халамжийн тэтгэвэр авах боломжтой болох тохиолдол байдаг.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн халамжийн тэтгэвэр

- Доорх шалгуурыг бүрэн хангасан хүн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн халамжийн тэтгэвэр авах боломжтой.

- ① Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалд хамрагдсан үедээ анхны үзлэгт хамрагдсан өдөр (эмч, шүдний эмчид хөгжлийн бэрхшээлтэй болсон өвчин, гэмтлийн талаар анхны эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдсан өдөр).
- ② Өвчин болон гэмтлийн улмаас тодорхой түвшний хөгжлийн бэрхшээлтэй болсон
- ③ Анх эмчид үзүүлсний өмнөх өдөр даатгалын хураамжийн төлбөрийн болзол хангасан байх

- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хөгжлийн бэрхшээл нь 1, 2, 3 гэсэн зэрэглэлтэй байдаг.
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээ нь доорх зэрэглэлээс хамаараад өөр байдаг.

- ① Хөгжлийн бэрхшээлийн 1-р зэрэг → өндөр настны нийгмийн халамжийн тэтгэврээс 1.25 дахин их
- ② Хөгжлийн бэрхшээлийн 2, 3-р зэрэг → өндөр настны нийгмийн халамжийн тэтгэвэртэй ижил

- * Хөгжлийн бэрхшээлийн 3-р зэргийн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт доод түвшний баталгаат хэмжээ гэж байдаг.

Доод түвшний баталгаат хэмжээ = 2-р түвшний хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн үндсэн тэтгэвэр × 3/4

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн халамжийн тэтгэвэр авах боломжтой хөгжлийн бэрхшээлийн түвшин биш байсан ч нэг удаагийн хөгжлийн бэрхшээлийн олговор авах боломж бүхий тохиолдол байдаг.

Тэжээгчээ алдсаны нийгмийн халамжийн тэтгэвэр

- Доорх нөхцөлүүдийн аль нэгийг хангасан, нас барсан гэр бүлийн гишүүн нь амьдрал ахуйгаа авч явдаг байсан тэжээгчээ алдагч "Тэжээгчээ алдсаны нийгмийн халамжийн тэтгэвэр" тогтоолгох боломжтой.

- ① Даатгалын хураамж төлөх шаардлагыг хангасан даатгуулагч (хамрагдагч) хүн нас барсан тохиолдолд
- ② Даатгалын хураамж төлөх шаардлагыг хангасан даатгуулагч (хамрагдагч) даатгуулсан хугацаанд өвчин болон гэмтлийн улмаас анх эмчид үзүүлж байсан өдрөөс 5 жилийн дотор нас барсан тохиолдолд
- ③ Даатгуулагч болон даатгуулагч байсан хүн бөгөөд өндөр настны үндсэн тэтгэвэр авахад шаардлагатай хугацаа (даатгалын хураамж төлсөн хугацаа болон даатгалын хураамж төлөхөөс чөлөөлөгдсөн хугацаа) нь 25 жилээс илүү байсан хүн нас барсан тохиолдолд
- ④ 1 болон 2-р зэргийн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн халамжийн тэтгэвэр авах боломжтой байсан хүн нас барсан тохиолдолд

- Тэжээгчээ алдсаны нийгмийн халамжийн тэтгэвэрийн хэмжээ нь нас барсан хүний өндөр настны нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээний 3/4 байна.

ONE POINT

Тэжээгчээ алдагч

Тэжээгчээ алдагч гэдэг нь доорх хүнийг хэлнэ.

- ① Гэр бүлийн хүн (нөхөр 55 наснаас дээш, 60 наснаас олгоно)
- ② Хүүхэд (улсын тэтгэвэрт заасан хүүхэдтэй ижил)
- ③ Эцэг эх (55 наснаас дээш, 60 наснаас олгоно)
- ④ Ач зээ (хүүхэдтэй ижил болзолтой)
- ⑤ Өвөө эмээ (55 наснаас дээш, 60 наснаас олгоно)

* Нөхөр нь тэжээгчээ алдсаны үндсэн тэтгэвэр авах эрхтэй бол тэжээгчээ алдсаны нийгмийн халамжийн тэтгэврийг 55 наснаас авах боломжтой.

* Эцэг эх, ач зээ, өвөө эмээгийн хувьд дээрх дараалалд түрүүлж жагсаагдсан хүн авах тохиолдолд авах боломжгүй.

1-3

Тэтгэврээс гарахад нэг удаа олгох мөнгө

Нэхэмжлэл гаргах нөхцөл

Доорх шалгуурыг бүрэн хангаж буй хүн Япон улсаас гарах тохиолдолд “Тэтгэврээс гарахад нэг удаа олгох мөнгө”-ний нэхэмжлэл гаргах боломжтой.

- ① Япон улсын иргэншилгүй
- ② Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалын даатгуулагч (хамрагдагч) болсон хугацаасвэл улсын тэтгэврийн даатгалын даатгуулагчийн хувиар даатгалын хураамж төлсөн хугацаа зэрэг нь 6 сараас дээш байх
- ③ Өндөр настны тэтгэвэр тогтоолгох хугацаа хугацаа (нийт 10 жил)-г гүйцээгээгүй хүн
- ④ Японд оршин суух тодорхой хаяггүй хүн
- ⑤ Улсын тэтгэвэр эсвэл нийгмийн халамжийн тэтгэврийн даатгалын даатгуулагч байхаа больсон хүн
- ⑥ Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэр зэргийн авах эрхтэй байгаагүй хүн авч байгаагүй хүн
- ⑦ Япон улсаас гарсны дараа 2 жил болоогүй хүн

Нэхэмжлэл гаргах үедээ анхаарах зүйлс

Тэтгэврээс гарахад нэг удаа олгох мөнгөний нэхэмжлэл гаргах тохиолдолд доорх зүйлсийг анхаарна уу.

- ① Тэтгэврээс гарахад нэг удаа олгох мөнгө авбал нэхэмжлэл гаргахаас өмнөх үеийн Японы тэтгэврийн тогтолцоонд хамрагдаж байсан бүртгэл мэдээлэл бүгд байхгүй болно. Тиймээс хойшид Японы өндөр настны тэтгэвэр авах магадлалыг харгалзан үзэнтэтгэврээс гарахад нэг удаа олгох мөнгөний нэхэмжлэл гаргах эсэхээ нухацтай бодоорой.
- * Тэтгэврээс гарахад нэг удаа олгох мөнгөний нэхэмжлэлийн маягтыг Япон улсын Тэтгэврийн Байгууллагын вэб сайтаас татаж авах боломжтой. Нэхэмжлэл гаргахад анхаарах зүйлсийг сайтар уншиж танилцана уу.
- ② Таны нэхэмжлэлийг Япон улсын тэтгэврийн байгууллага хүлээж авсан өдөр, таны оршин суух хаяг Японд байгаа хэвээрээ тохиолдолд, тэтгэврээс гарахад нэг удаа олгох мөнгийг авах боломжгүй. Иймд тэтгэврээс гарахад нэг удаа олгох мөнгийг нэхэмжлэхийн тулд, нутаг буцахын өмнө оршин суугаа хот, дүүрэг, орон нутгийн захиргаанд шилжин явах бүртгэл хийлгэсний дараа тэтгэврээс гарахад нэг удаа олгох мөнгийг нэхэмжилнэ үү.
- ③ Япон улсаас гарахаас өмнө нэхэмжлэлээ шуудан гэх мэтээр илгээх бол, уг нэхэмжлэлийг таны хилээр гарсан өдрөөс хойш Япон улсын тэтгэврийн байгууллагад хүргэгдэхээр зохицуулна уу.
- ④ Тэтгэврээс гарахад нэг удаа олгох мөнгөний хэмжээ нь таны даатгуулсан хугацаанд үндэслэн тооцогдоно.

Нэхэмжлэлийн маягт, илгээх хаяг, Тэтгэврээс гарахад нэг удаа олгох мөнгөний талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг Япон улсын Тэтгэврийн Байгууллага Japan Pension Service -ын вэб сайтаас лавлана уу.

<https://www.nenkin.go.jp/shinsei/jukyu/sonota-kyufu/20150406.html>

ONE POINT

Нийгмийн хамгааллын хэлэлцээр

Япон улс зарим улс оронтой Нийгмийн хамгааллын хэлэлцээр байгуулсан байдаг. Япон улстай Нийгмийн хамгааллын хэлэлцээртэй улс оронд тэтгэврийн даатгалд хамрагдаж байсан хүн даатгалд хамрагдаж байсан хугацаа богино байсан ч хоёр улсын тэтгэврийн даатгалын тогтолцоонд хамрагдсан хугацааг нийлүүлэн тооцоолсноор Япон болон хамтын ажиллагааны гэрээтэй тухайн улсын тэтгэврийг авах боломжтой болох тохиолдол байдаг.

Япон улс ямар оронтой Нийгмийн хамгааллын хэлэлцээр байгуулсныг
Эрүүл мэнд, хөдөлмөр, нийгмийн халамжийн яамны вэб сайтаас үзнэ үү.

<https://www.mhlw.go.jp/stf/seisakunitsuite/bunya/nenkin/nenkin/shakaihoshou.html>

2

Асаргааны даатгал

Японд асаргаа шаардлагатай болсон өндөр настан болон бусад иргэдийг нийгэм бүхлээрээ дэмжиж туслах асаргааны даатгалын тогтолцоо байдаг. Асаргааны даатгалд хамрагдагч нь даатгалын хураамжаа төлөөд асаргаа шаардлагатай болсон үед тодорхой хэмжээний зардал төлөөд асаргааны үйлчилгээ авах боломжтой.

2-1

Даатгалд хамрагдах нөхцөл

40 нас хүрсэн, 3 сараас урт хугацаагаар японд амьдрах тохиолдолд асаргааны даатгалд хамрагдана.

2-2

Даатгалын хураамж

Асаргааны даатгалд хамрагдагчид өмнөх оны орлого зэргээс хамааран хураамжийн хэмжээг тогтоодог. Уг даатгалын хураамжийн хэмжээ нь дараах насны ангилал, оршин сууж буй бүс нутгаасаа хамаараад өөр болно.

- ① 65-аас дээш насны хүн (1-р бүлгийн даатгуулагч)
Журмын хувьд тэтгэврээс суутгагдана. (Зарим хүмүүс төлбөрийн хуудсаар тушаадаг)
- ② 40-65 хүртэлх насны хүн (2-р бүлгийн даатгуулагч)
Эмчилгээний даатгалын хураамж дээр нэмж төлөгдөнө.

Асаргааны даатгалын тогтолцоо (2-р бүлгийн даатгуулагч)-ны тухай дэлгэрэнгүйг дараах вэб сайтаас үзнэ үү.

https://www.mhlw.go.jp/stf/newpage_10548.html

2-3

Асаргааны үйлчилгээ авах

Доорх байдлаар асаргааны үйлчилгээ авах боломжтой.

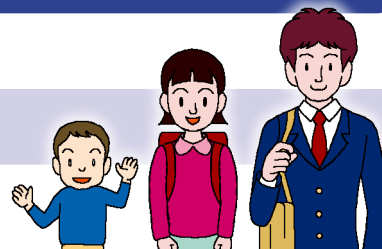
- ① Хот, дүүрэг, орон нутгийн захиргаанд “Асаргаа шаардлагатай (тусламж шаардлагатай) байдлыг тогтоолгох” хүсэлт гаргаж тогтоолгоно.
 - * Асаргааны үйлчилгээ ашиглахын тулд “Асаргаа шаардлагатай (тусламж шаардлагатай) байдлыг тогтоолгох” гэдгийг хэрэгтэй.
 - * Хүсэлт гаргаснаас хойш бие сэтгэлийн байдлыг шалгах судалгаа явагдаж, журмын дагуу 30 хоногийн дотор хариу өгнө.
- ② Халамжийн зохицуулагч болон Бүсийн нэгдсэн асрамжийн төвд асаргааны үйлчилгээ авах төлөвлөгөө боловсруулах хүсэлт гаргана.
 - * Асрамжийн газарт орох бол тухайн асрамжийн газарт шууд хандана.
- ③ Асаргааны төлөвлөгөөний дагуу үйлчилгээнд хамрагдах болно.
 - * Үүнээс гадна асаргааны хүсэлт гаргаагүй хүнд ч урьдчилан сэргийлэх, амьдрал ахуйд нь туслах үйлчилгээ байдаг. Тодорхой мэдээллийг оршин суугаа хот, дүүрэг, орон нутгийн захиргаанаасаа лавлана уу.

3

Хүүхдийн халамж

3-1

Хүүхдийн тэтгэмж

4-р бүлгийн 3.3.4 Хүүхдийн тэтгэмж хэсгийг үзнэ үү.

3-2

Хүүхдийн халамжийн тэтгэмж

- Ганц бие эцэг, эх нь өсгөж буй хүүхдэд (*) олгох тэтгэмж юм.
- Доорх нөхцлүүдийн аль нэг хэсэгт хамаарах хүүхдийг асран хамгаалж буй тохиолдол зэрэгт олгоно.

- ① Эцэг эх нь гэрлэлтээ цуцлуулсан хүүхэд
- ② Эцэг эсвэл эх нь нас барсан хүүхэд
- ③ Эцэг эсвэл эх нь тодорхой түвшний хөгжлийн бэрхшээлтэй өрхийн хүүхэд
- ④ Эцэг эсвэл эх нь сураггүй болсон өрхийн хүүхэд гэх мэт

* Хүүхэд гэдэг нь 18 насны төрсөн өдрийн дараах 3-р сарын 31-ийг хүртэлх хүн, мөн 20 хүртэлх насны тодорхой түвшний хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг хэлнэ.

Сар бүрийн тэтгэмжийн хэмжээ

* 2024 оны дүн (Үнийн өртгөөс хамаарч жил бүр хэлбэлздэг)

- 1 хүүхэдтэй тохиолдолд
Бүрэн тэтгэмж: 45,500иен Бүрэн бус тэтгэмж: 45,490 иенээс 10,740 иен хүртэл
- 2-оос дээш хүүхдийн нэмэгдсэн дүн
Бүрэн тэтгэмж: 10,750 иен Бүрэн бус тэтгэмж: 10,740 иенээс 5,380иен хүртэл
- * Тэтгэмжийн хэмжээ нь үнийн өсөлттэй уялдан жил болгон өөрчлөгддөг. Өмнөх жилд тогтсон хэмжээнээс дээш орлоготой хүн бол авах боломжгүй. Мөн бусад тэтгэвэр тэтгэмж авах боломжтой нөхцөлд энэхүү тэтгэмжийн нийт дүн эсвэл тодорхой хэсгийг олгохгүй болно. Дэлгэрэнгүй мэдээллийг оршин суугаа хот, дүүрэг, орон нутгийн захиргаанаасаа лавлана уу.

3-3

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн халамжийн тэтгэмж

Сэтгэцийн эсвэл бие махбодын хөгжлийн бэрхшээлтэй (20 нас хүрээгүй) хүүхэдээ гэрээр өсгөж байгаа эцэг эх нь авах боломжтой.

- * Эцэг эхийн өмнөх жилийн орлого нь тогтоосон түвшнээс дээш байх тохиолдолд авах боломжгүй. Дэлгэрэнгүй мэдээллийг оршин суугаа хот, дүүрэг, орон нутгийн захиргаанаасаа лавлана уу.

Тэтгэмжийн дүн*** 2024 оны дүн (үнийн өсөлттэй уялдан жил болгон өөрчлөгдөнө)**

- Маш хүнд (хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэврийн 1-р зэрэгт хамаарах) хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хувьд
1 хүүхдэд сар бүр 55,350 иен
- Хүнд (хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэврийн 2-р зэрэгт хамаарах) хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хувьд
1 хүүхдэд сар бүр 36,860 иен

3-4

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн нийгмийн халамжийн тэтгэмж

Сэтгэцийн эсвэл бие махбодын хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй өдөр тутмын амьдралд байнга асаргаа шаардлагатай (20 нас хүрээгүй) хүүхэд авах боломжтой.

- * Тухайн хүний өмнөх жилийн орлого нь тогтоосон түвшингээс дээш байх тохиолдолд авах боломжгүй. Тодорхой мэдээллийг оршин суугаа хот, дүүрэг, орон нутгийн захиргаанаасаа лавлана уу.

Тэтгэмжийн дүн*** 2024 оны дүн (үнийн өсөлттэй уялдан жил болгон өөрчлөгдөнө)**

сар бүр 15,690 иен

4

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн халамж**4-1****Дэвтэр**

Сэтгэц, оюуны болон бие махбодийн хөгжлийн бэрхшээлтэй бол түүний түвшинд таарсан хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дэвтэр олгогдоно.

Дэвтэр авснаар татвар, зам тээврийн хэрэгсэл ашигласны төлбөрийн хөнгөлөлт эдэлхээс гадна бусад үйлчилгээг ашиглах боломжтой болно.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дэвтрийн төрөл

- Бие махбодийн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дэвтэр: Биед нь насан туршийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн
- Эмчилгээ хавсарсан сурган хүмүүжүүлэх дэвтэр: Оюуны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн
- Сэтгэцийн эмгэгтэй иргэдийн эрүүл мэнд, халамжийн дэвтэр: Сэтгэл мэдрэлийн эмгэгийн улмаас өдөр тутмын амьдрал болон нийгмийн оролцоо хязгаарлагдмал хүн

Дэлгэрэнгүйг дараах вэб сайтаас үзнэ үү.

https://www.mhlw.go.jp/stf/seisakunitsuite/bunya/hukushi_kaigo/shougaisahukushi/techou.html

* Зөвлөгөө авахаар бол оршин суух орон нутгийн засаг захиргаанаас лавлана уу.

4-2**Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн болон хүүхдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээ**

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн өдөр тутмын болон нийгмийн амьдралд дэмжлэг үзүүлэх олон төрлийн үйлчилгээ байдаг. Энэхүү үйлчилгээнд асаргаа сувилгаа болон дасгал сургууль, сургалтууд багтдаг.

Мөн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн өсөлт хөгжилтийг дэмжих, асаргаа сувилгаа үзүүлэх зэрэг төрийн үйлчилгээнүүд байдаг.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн болон хүүхдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээний талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг оршин суугаа хот, дүүрэг, орон нутгийн захиргаанаасаа лавлана уу.

5

Ядуу өрхийн халамжийн тогтолцоо

5.1, 5-2-д заасан зохицуулалтыг хийсэн үндсэн дээр өрхийн орлого нь амьжиргааны доод түвшинд хүрээгүй тохиолдолд амьжиргааны доод түвшний зардалаас орлогыг хассан зөрүүг Ядуу өрхийн тэтгэмж болгон авах боломжтой.

* Амьжиргааны доод түвшинг Эрүүл мэнд, хөдөлмөр, нийгмийн халамжийн сайд тогтооно.

Гадаад иргэний хувьд доорх нөхцөл бүхий хүн ядуу өрхийн халамжид хамрагдах тохиолдол байдаг.

- Байнгын оршин суугч, япон хүний гэр бүл, байнгын оршин суугчийн гэр бүл, урт хугацааны оршин суугч зэрэг үйл ажиллагааны хязгаарлалт байхгүй хүн
Дэлгэрэнгүй мэдээллийг оршин суугаа хот, дүүрэг, орон нутгийн захиргаанаасаа лавлана уу.

5-1**Ядуу өрхийн халамж авах шалгуур****(1) Хөрөнгө ашиглан зарцуулах**

Хуримтлал болон хадгаламж, хэрэглэгдэхгүй байгаа газар болон гэр сууц гэх мэт зүйлс байгаа тохиолдолд зарах зэргээр амьжиргаандаа зарцуулах.

(2) Нөөц бололцоогоо дайчлах

Хөдөлмөрийн чадвартай хүн ажиллах.

(3) Бусад тэтгэмж

Тэтгэвэр болон бусад тэтгэмжийг бусад тэтгэмжийн тогтолцооноос авах боломжтой бол эхний ээлжинд тэдгээрийг ашиглах.

(4) Тэжээх үүрэг бүхий хүнээр тэжээлгэх

Эцэг эх, гэр бүл, төрөл төрөгсдөөс тусламж авах боломжтой бол тусламж авах.

5-2

Ядуу өрхийн халамж болон агуулга

Амьжиргаанд шаардлагатай зардалд тулгуурлан тэтгэмж тогтоогдоно.

Амьжиргаанд шаардлагатай зардал	Халамжийн төрөл	Олговрын агуулга
Өдөр тутмын хэрэглээний зардал (хоол хүнс, хувцас хунар, цахилгаан эрчим хүч, газ, усны төлбөр гэх мэт)	Ядуу өрхийн халамж	- Хоол хүнс гэх мэт хувь хүний хэрэглээний зардал - Цахилгаан эрчим хүч, газ, усны төлбөр гэх мэт өрхийн нийтлэг зардлыг тооцон үндсэн дүнг гаргах
Орон сууц, байрны түрээсийн төлбөр	Орон байрны халамж	Тогтсон хэмжээний бодит дүнг олгоно
Албан боловсролд шаардлагатай хичээлийн хэрэгсэл зэргийн зардал	Боловсролын халамж	Тогтсон дүнг олгоно
Эмнэлгийн үйлчилгээний зардал	Эрүүл мэндийн халамж	Төлбөрийг шууд эмнэлэгт олгоно (хувь хүнээс зардал гарахгүй)
Асаргааны үйлчилгээний зардал	Асаргааны халамж	Төлбөрийг асаргааны үйлчилгээ эрхлэгчид шууд олгоно (хувь хүнээс зардал гарахгүй)
Амаржих зардал	Амаржих үеийн халамж	Тогтсон хэмжээний бодит дүнг олгоно
Ажилд ороход шаардагдах ур чадвар эзэмших зэрэгт гарах зардал	Хөдөлмөр эрхлэлтийн халамж	Тогтсон хэмжээний бодит дүнг олгоно
Хурим, оршуулга зэрэг зан үйлийн зардал	Зан үйлийн халамж	Тогтсон хэмжээний бодит дүнг олгоно

6

Амьжиргааны түвшин доогуур
иргэдийг дэмжих тогтолцоо

Тусламж шаардлагатай иргэдэд дэмжлэг үзүүлдэг зөвлөх үйлчилгээ (Бие даах чадварыг дэмжих байгууллага) байдаг. Зөвлөгөө авах асуудлын агуулгаас хамааран хамааран ажил эрхлэлт, өрхийн санхүү, орон сууц зэрэг чиглэлээр дэмжлэг авах боломжтой. Эхлээд орон нутгийн бие даах чадвараа хөгжүүлэх зөвлөгөө өгөх байгууллагад хандана уу.

Бие даах чадварыг дэмжих зөвлөгөө,
үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагуудын жагсаалт

<https://minna-tunagaru.jp/ichiran/>

